

Βρυξέλλες, 10.2.2023
COM(2023) 68 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**δυνάμει του άρθρου 278α του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα σχετικά με την πρόοδο
όσον αφορά την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπονται βάσει του
κώδικα**

{SWD(2023) 29 final}

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

δυνάμει του άρθρου 278α του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπονται βάσει του κώδικα

Πίνακας περιεχομένων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	2
2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ.....	2
3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΤΚ.....	4
4. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΤΚ.....	4
4.1 Ολοκληρωθέντα έργα πριν από το 2022	4
4.2 Έργα σε εξέλιξη	5
4.2.1 Διευρωπαϊκά έργα	5
4.2.2 Εθνικά έργα.....	10
4.3 Κίνδυνοι καθυστερήσεων στην υλοποίηση των ΤΠ του ΕΤΚ.....	11
4.4 Μέτρα μετριασμού	13
5. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	16

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση είναι η τέταρτη έκθεση της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου 278α του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ΕΤΚ)¹ σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπονται βάσει του ΕΤΚ². Η φετινή έκθεση περιλαμβάνει ανάλυση της συνεχιζόμενης προόδου όσον αφορά την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων, καθώς και περιγραφή των εξελίξεων προς ένα πλήρως ψηφιακό τελωνειακό περιβάλλον από την έναρξη ισχύος του ΕΤΚ. Για τον σκοπό αυτό, βασίζεται στο πρόγραμμα εργασιών του ΕΤΚ (στο εξής: ΠΕ του ΕΤΚ)³, το οποίο θεωρείται σημείο αναφοράς για την καταγραφή της προόδου.

Τα έργα που περιλαμβάνονται στο ΠΕ του ΕΤΚ χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες συστημάτων:

- i) **έντεκα κεντρικά διευρωπαϊκά συστήματα** τα οποία θα αναπτυχθούν ή θα αναβαθμιστούν από την Επιτροπή (για τα οποία συχνά απαιτούνται επίσης εργασίες ανάπτυξης ή αναβάθμισης των εθνικών συστημάτων από τα κράτη μέλη)·
- ii) **τρία αποκεντρωμένα διευρωπαϊκά συστήματα** τα οποία πρέπει μεν να αναπτυχθούν ή να αναβαθμιστούν από την Επιτροπή, αλλά διαθέτουν σημαντική εθνική συνιστώσα η οποία πρέπει να υλοποιηθεί από τα κράτη μέλη· και
- iii) **τρία εθνικά συστήματα** τα οποία πρέπει να αναπτυχθούν ή να αναβαθμιστούν αποκλειστικά από τα κράτη μέλη.

Η παρούσα έκθεση αναλύει την απτή πρόοδο που έχει σημειωθεί και για τα τρία είδη συστημάτων, περιγράφοντας τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν στο πλαίσιο κάθε έργου, την αρχιτεκτονική των έργων και τον προγραμματισμό. Σε αυτήν τη βάση, εφιστά την προσοχή σε πιθανές καθυστερήσεις, όπου εντοπίζονται, καθώς και στα προβλεπόμενα μέτρα μετριασμού. Η γενική αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης του ΠΕ του ΕΤΚ συνοψίζεται στα συμπεράσματα της παρούσας έκθεσης (τμήμα 5) και καταδεικνύει ότι, παρά το γεγονός ότι κάποια από τα υπόλοιπα έργα βρίσκονται σε καλό δρόμο για την ολοκλήρωσή τους σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα προγραμματισμού, κάποια άλλα (κυρίως εθνικά συστήματα) παρουσιάζουν καθυστερήσεις πέραν των νόμιμων προθεσμιών για τις οποίες η Επιτροπή όφειλε να χορηγήσει παρεκκλίσεις. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον προγραμματισμό και την κατάσταση προόδου κάθε έργου περιέχονται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής⁴ που δημοσιεύεται μαζί με την παρούσα έκθεση.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ο ΕΤΚ άρχισε να ισχύει την 1η Μαΐου 2016 και, κατόπιν της τροποποίησής του το 2019⁵, ορίζει ως καταληκτικές ημερομηνίες το 2020, το 2022 και το 2025 για τη σταδιακή ολοκλήρωση των έργων μετάβασης στα συστήματα ΤΠ και υλοποίησης. Το άρθρο 278 του ΕΤΚ ορίζει ότι τα υπάρχοντα ηλεκτρονικά συστήματα και τα συστήματα σε έντυπη μορφή μπορούν να συνεχίσουν να χρησιμοποιούνται για τη διεκπεραίωση των τελωνειακών διατυπώσεων (τα λεγόμενα «μεταβατικά μέτρα») μέχρι να τεθούν σε λειτουργία τα νέα ή αναβαθμισμένα ηλεκτρονικά συστήματα που

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 269 της 10.10.2013, σ. 1).

² Εκθέσεις της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο:
2019: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0629>
2020: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/el/ALL/?uri=CELEX:52020DC0806>.
2021: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX:52021DC0791>.

³ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2019/2151 της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2019, για την εκπόνηση του προγράμματος εργασιών σχετικά με την ανάπτυξη και εγκατάσταση των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπεται στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα (ΕΕ L 325 της 16.12.2019, σ. 168).

⁴ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 278α του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπονται βάσει του κώδικα [SWD(2023) 29 final].

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/632 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 για την παράταση της μεταβατικής χρήσης μέσω άλλων από τις ηλεκτρονικές τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων που προβλέπονται στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα (ΕΕ L 111 της 25.4.2019, σ. 54).

προβλέπονται βάσει του ΕΤΚ. Τα μεταβατικά μέτρα πρέπει να παύσουν μόλις εγκατασταθούν τα αντίστοιχα ηλεκτρονικά συστήματα.

Για τη στήριξη αυτής της πολύπλοκης διαδικασίας ηλεκτρονικής μετάβασης προς ένα πλήρως ψηφιακό τελωνειακό περιβάλλον, το ΠΕ του ΕΤΚ ορίζει προθεσμίες για κάθε ηλεκτρονικό σύστημα (και τις πιθανές φάσεις του) κατά την περίοδο από το 2020 έως το 2025.

Το άρθρο 278α ορίζει ότι η Επιτροπή οφείλει να υποβάλει ετήσια έκθεση σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται στην εγκατάσταση των εκκρεμούντων ηλεκτρονικών συστημάτων. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή συνέλεξε σχετικές πληροφορίες μέσα από τις ακόλουθες πηγές:

1) εθνικά σχέδια που υποχρεούνται να υποβάλλουν τα κράτη μέλη δύο φορές ετησίως (Ιανουάριο και Ιούνιο)·

2) έρευνα που απευθυνόταν στις υπηρεσίες της και στα κράτη μέλη για την αποτύπωση της προόδου.

Μέσω της έρευνας συγκεντρώθηκαν πληροφορίες, τόσο από τα κράτη μέλη όσο και από την Επιτροπή, όσον αφορά την πραγματική πρόοδο που σημειώθηκε σε σχέση με τα σχέδια. Τα στοιχεία που αντλήθηκαν από την έρευνα είναι, αφενός, ποσοτικά υπό τη μορφή καταληκτικών ημερομηνιών και οροσήμων που τηρήθηκαν ή δεν τηρήθηκαν και, αφετέρου, ποιοτικά υπό τη μορφή αναλυτικών περιγραφών σχετικά με την εκτιμώμενη πολυπλοκότητα των έργων, τις προκλήσεις που προέκυψαν, τους αναμενόμενους κινδύνους, τις καθυστερήσεις και τους λόγους των καθυστερήσεων αυτών και τα μέτρα μετριασμού που προγραμματίστηκαν και/ή ελήφθησαν·

3) ειδική έρευνα σχετικά με την υλοποίηση των εθνικών έργων.

Η ειδική έρευνα σχετικά με την πρόοδο που σημειώθηκε όσον αφορά την υλοποίηση των εθνικών έργων έδωσε μια ευρεία προοπτική σχετικά με την πρόοδο που σημείωσαν τα κράτη μέλη σε σχέση με τη γνωστοποίηση άφιξης, τη γνωστοποίηση προσκόμισης, την προσωρινή εναπόθεση, τη Συνιστώσα 2 των ειδικών καθεστώτων και την αναβάθμιση των εθνικών συστημάτων εισαγωγών υπό το πρίσμα της επικείμενης προθεσμίας της 31ης Δεκεμβρίου 2022 βάσει του ΕΤΚ·

4) διμερείς συσκέψεις υψηλού επιπέδου μεταξύ της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης (ΓΔ TAXUD) της Επιτροπής και των διευθύνσεων τελωνειακών συστημάτων ΤΠ των κρατών μελών.

Τα αποτελέσματα των ερευνών παρείχαν στην Επιτροπή σαφή εικόνα σχετικά με την κατάσταση κάθε συστήματος. Ωστόσο, κρίθηκε σημαντική η απόκτηση επικαιροποιημένων γνώσεων, ώστε να διαμορφωθεί πλήρης και ακριβής εικόνα της κατάστασης καθενός από τα έργα του ΕΤΚ από την πλευρά των κρατών μελών, να κατανοηθούν τα ζητήματα που αντιμετώπιζαν και να διατυπωθούν ιδέες για τη βελτίωση των προβληματικών καταστάσεων. Για τον λόγο αυτό, διοργανώθηκαν διμερείς συσκέψεις υψηλού επιπέδου με την τελωνειακή διεύθυνση συστημάτων ΤΠ κάθε κράτους μέλους·

5) αποτελέσματα των διευρωπαϊκών προγραμμάτων συντονισμού και παρακολούθησης.

Η παρούσα έκθεση περιέχει επίσης ανάλυση που βασίζεται σε λεπτομερέστερες πληροφορίες τις οποίες υπέβαλαν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των προγραμμάτων συντονισμού που εφαρμόζονται από το 2020 για τα βασικά αποκεντρωμένα διευρωπαϊκά συστήματα στον τομέα της διαμετακόμισης και των εξαγωγών.

Η παρούσα ετήσια έκθεση καλύπτει την αποτύπωση της προόδου που σημειώθηκε έως τις **30 Ιουνίου 2022** και περιλαμβάνει μια άποψη της **αναμενόμενης προόδου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022**, με στόχο την παροχή μιας πλήρους εικόνας της προόδου που επιτεύχθηκε εντός του 2022.

---

3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΤΚ

Στις πρόσφατες εξελίξεις των έργων του ΕΤΚ, η μεθοδολογία των έργων βελτιστοποιήθηκε. Η προτυποποίηση επιχειρηματικών διαδικασιών, η κατάρτιση μοντέλων δεδομένων και οι τεχνικές προδιαγραφές αναπτύχθηκαν κυρίως παράλληλα και μέσω στενής συνεργασίας ευθύς εξαρχής με εμπειρογνώμονες σε νομικά και επιχειρηματικά θέματα, καθώς και σε θέματα ΤΠ, τόσο της Επιτροπής όσο και των κρατών μελών. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη υιοθετούν πιο ευέλικτες διαδικασίες για την ανάπτυξη ηλεκτρονικών συστημάτων του ΕΚΤ, που παρέχουν αυξανόμενη λειτουργικότητα χρήστη, μέσω ταχύτερων και πιο διαχειρίσιμων εκδόσεων λογισμικού.

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πραγματοποιούν τακτικές συναντήσεις για να καθορίσουν και να συμφωνήσουν τα εν λόγω έγγραφα έργων για κάθε διευρωπαϊκό σύστημα. Επιπλέον, η Επιτροπή πραγματοποιεί συστηματικά διαβουλεύσεις με τους οικονομικούς φορείς μέσω της Ομάδας Εμπορικών Επαφών. Τα κράτη μέλη έχουν την ευθύνη να βρίσκονται σε άμεση επαφή με τους συναλλασσομένους τους σχετικά με τα εθνικά σχέδια και τα εμπορικά έγγραφα. Μια σημαντική πρόκληση είναι να διασφαλιστεί ότι τα υφιστάμενα συστήματα θα συνεχίσουν να λειτουργούν ομαλά κατά το διάστημα ανάπτυξης των νέων συστημάτων. Μόλις αυτά είναι έτοιμα, θα είναι υψίστης σημασίας η εξασφάλιση της ομαλής μετάβασης από τα υφιστάμενα στα αναβαθμισμένα συστήματα. Αυτό έχει ζωτική σημασία ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν θα επηρεαστούν οι εμπορικές και τελωνειακές πράξεις.

4. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΤΚ

Το ΠΕ του ΕΤΚ περιλαμβάνει δεκαεπτά έργα που οδηγούν στην εγκατάσταση των απαιτούμενων ηλεκτρονικών συστημάτων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται δεκατέσσερα διευρωπαϊκά έργα για τα οποία αρμόδια είναι η Επιτροπή από κοινού με τα κράτη μέλη, και τρία έργα τα οποία εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών.

4.1 Ολοκληρωθέντα έργα πριν από το 2022

Η Επιτροπή είναι σε θέση να αναφέρει την επιτυχή εγκατάσταση των ακόλουθων νέων συστημάτων ή αναβαθμίσεων:

- ΕΤΚ — Σύστημα Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων — *REX/ΣΕΕ* (νέο): εγκαταστάθηκε το 2017.
- ΕΤΚ — Σύστημα Τελωνειακών Αποφάσεων — *CDS/ΣΤΑ* (νέο): εγκαταστάθηκε το 2017.
- ΕΤΚ — Άμεση πρόσβαση των συναλλασσομένων στα ευρωπαϊκά συστήματα πληροφοριών — *UUM&DS/OAX&ΨΥ* (Ομοιόμορφη διαχείριση χρηστών και ψηφιακή υπογραφή) (νέο): εγκαταστάθηκε το 2017.
- ΕΤΚ — Σύστημα Καταχώρισης και Ταυτοποίησης Οικονομικών Φορέων 2 — *EOR12/ΣΚΤΟΦ2* (αναβάθμιση): εγκαταστάθηκε το 2018.
- ΕΤΚ — Επιτήρηση 3 — *SURV3* (αναβάθμιση): εγκαταστάθηκε το 2018.
- ΕΤΚ — Δεσμευτικές Δασμολογικές Πληροφορίες — *BTI/ΔΔΠ* (αναβάθμιση): εγκαταστάθηκε το 2019.
- ΕΤΚ — Εγκεκριμένοι Οικονομικοί Φορείς — *AEO/ΕΟΦ* (αναβάθμιση): εγκαταστάθηκε το 2019.
- ΕΤΚ — Φύλλα Πληροφοριών για Ειδικά Καθεστώτα — *INF/ΠΕΚ* (νέο): εγκαταστάθηκε το 2020.
- ΕΤΚ — Σύστημα Ελέγχου Εισαγωγών 2 – Έκδοση 1 — *ICS/ΣΕΕ 2 – Έκδοση 1* (αναβάθμιση): εγκαταστάθηκε το 2021.

4.2 Έργα σε εξέλιξη

Όσον αφορά τα έργα σε εξέλιξη, στην παρούσα έκθεση επιδιώκεται η ανάδειξη των επιτευγμάτων του 2022, αλλά και ο εντοπισμός των ζητημάτων που έχουν ανακύψει κατά την υλοποίηση των εθνικών έργων.

Τα διευρωπαϊκά έργα που έχουν προγραμματιστεί να εγκατασταθούν κατά την περίοδο μεταξύ του 2023 και του 2025 περιγράφονται στο τμήμα 4.2.1. Τέσσερα από τα έργα αυτά έχουν χρονικά διαστήματα εγκατάστασης που λήγουν το 2023.

Η παρούσα έκθεση επικεντρώνεται στην υλοποίηση των τριών εθνικών έργων που αναφέρονται στο τμήμα 4.2.2, δηλαδή της γνωστοποίησης άφιξης, της γνωστοποίησης προσκόμισης και της προσωρινής εναπόθεσης, των ειδικών καθεστώτων — Συνιστώσα 2 και της αναβάθμισης των εθνικών συστημάτων εισαγωγών. Προγραμματίζεται να τεθούν σε λειτουργία έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022, όπως ορίζεται στον ΕΤΚ. Ωστόσο, πολλά κράτη μέλη ανέφεραν στην Επιτροπή την αδυναμία τους να τηρήσουν την προθεσμία που προβλέπεται στον ΕΤΚ, λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη τον κίνδυνο που περιγράφεται σε προηγούμενες ετήσιες εκθέσεις προόδου σχετικά με τον ΕΤΚ.

4.2.1 Διευρωπαϊκά έργα

Σχετικά με τα διευρωπαϊκά έργα, το 2022 εκπονήθηκε και συμφωνήθηκε σειρά εγγράφων έργων ΤΠ ως βάση για τις εργασίες ανάπτυξης των συστημάτων.

Τα εν λόγω διευρωπαϊκά έργα χαρακτηρίζονται από ειδική αρχιτεκτονική, η οποία απαιτεί ενίοτε συνδυασμό κεντρικών και εθνικών συνιστωσών και περισσότερες από μία φάσεις έργου, με καταληκτική ημερομηνία στις 31 Δεκεμβρίου 2025 το αργότερο, δυνάμει του άρθρου 278 παράγραφος 3 του ΕΤΚ. Η περιγραφή και η πρόοδος κάθε έργου παρουσιάζονται κατωτέρω.

- 1) **ΕΤΚ — Διαχείριση Εγγυήσεων — GUM/ΔΕ** (νέο): αποσκοπεί στη διασφάλιση της κατανομής και της διαχείρισης, σε πραγματικό χρόνο, των διαφόρων ειδών εγγυήσεων σε ολόκληρη την ΕΕ. Η βελτίωση της ταχύτητας διεκπεραίωσης, της ιχνηλασιμότητας και της παρακολούθησης των εγγυήσεων μεταξύ των τελωνείων με ηλεκτρονικά μέσα αναμένεται να οδηγήσει στον ταχύτερο εντοπισμό των περιπτώσεων στις οποίες οι εγγυήσεις θεωρούνται άκυρες ή ανεπαρκείς για την κάλυψη της γεννηθείσας ή δυνητικής οφειλής. Η αποκεντρωμένη συνιστώσα GUM 2 πρέπει να αναπτυχθεί σε εθνικό επίπεδο, ώστε να παράσχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να συμπεριλάβουν λειτουργίες⁶ που απαιτούνται μόνο σε εθνικό επίπεδο (για παράδειγμα, εθνικές εγγυήσεις).

Πρόοδος: Λαμβανομένων υπόψη των νομικών οροσήμων που καθορίζονται στο ΠΕ του ΕΤΚ, η Επιτροπή ολοκλήρωσε τις τεχνικές προδιαγραφές έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2022 για τη Συνιστώσα 1 που συνδέεται με τη *διευρωπαϊκή GUM/ΔΕ*, ενώ τα κράτη μέλη θα πρέπει να ολοκληρώσουν τις δικές τους τεχνικές προδιαγραφές έως τις 30 Νοεμβρίου 2024 για τη Συνιστώσα 2 που συνδέεται με το *εθνικό σύστημα διαχείρισης εγγυήσεων*.

Σχετικά με το *εθνικό σύστημα διαχείρισης εγγυήσεων*, τα κράτη μέλη ανέφεραν κυρίως χαμηλό επίπεδο κινδύνου όσον αφορά την έγκαιρη παράδοση του έργου, με μέτριο/χαμηλό επίπεδο πολυπλοκότητας. Τέσσερα κράτη μέλη ανέφεραν ότι η εθνική τους συνιστώσα για το σύστημα έχει πλέον εγκατασταθεί, ενώ δύο μόνο κράτη μέλη παρουσίαζαν αναμενόμενες καθυστερήσεις όσον αφορά το ορόσημο δραστηριοτήτων.

- 2) **ΕΤΚ — Σύστημα Ελέγχου Εισαγωγών 2 — ICS2/ΣΕΕ2** (αναβάθμιση): αποσκοπεί στην ενίσχυση της ασφάλειας και της προστασίας της αλυσίδας εφοδιασμού μέσω της βελτίωσης της ποιότητας των δεδομένων, της αρχειοθέτησης δεδομένων, της διαθεσιμότητας δεδομένων και της ανταλλαγής δεδομένων όσον αφορά τις γνωστοποιήσεις πριν από την άφιξη (στο εξής: συνοπτικές διασαφήσεις εισόδου) και τις συναφείς πληροφορίες κινδύνων και ελέγχου. Ειδικότερα, το έργο θα διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάλυσης κινδύνου. Το έργο θα τεθεί σε λειτουργία στο πλαίσιο τριών εκδόσεων ώστε να είναι εφικτή η μετάβαση για κάθε μέσο μεταφοράς.

⁶ Εκτός από τις κοινές λειτουργίες για τη συνιστώσα GUM 1.

Πρόοδος: Η ανάπτυξη της Έκδοσης 2, με χρήση της Έκδοσης 1 ως σημείου αναφοράς, έχει ξεκινήσει. Αυτή η δεύτερη έκδοση περιλαμβάνει νέα επιχειρηματικά μοντέλα, τα οποία αντικατοπτρίζουν τις επιχειρηματικές ανάγκες, τους κανόνες και τις διεπαφές χρήστη, αυξάνουν την πολυπλοκότητα των χρονομέτρων, την ποιότητα δεδομένων, τους κανόνες συνοχής των δεδομένων και τους συνδέσμους για πολλαπλές υποβολές και γνωστοποιήσεις άφιξης.

Πρόκληση επί του παρόντος συνιστά η μετάβαση από την Έκδοση 1 στην Έκδοση 2, λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών χρονικών διαστημάτων μετάβασης μεταξύ τους. Η στρατηγική μετάβασης οριστικοποιήθηκε και δημοσιεύθηκε το 2021, ενώ τα πρωτόκολλα και οι διαδικασίες διαχείρισης κρίσεων που λειτουργούν 24 ώρες την ημέρα, 7 ημέρες την εβδομάδα, 365 ημέρες τον χρόνο (24/7/365) συμφωνήθηκαν και διανεμήθηκαν σε όλα τα κράτη μέλη. Επί του παρόντος, τα κράτη μέλη καταρτίζουν τις εθνικές λειτουργικές και τεχνικές προδιαγραφές με βάση τις κοινές προδιαγραφές της ΕΕ που παρέχει η ΓΔ TAXUD. Τα κράτη μέλη ανέφεραν αυξημένο επίπεδο πολυπλοκότητας όσον αφορά την πρόοδο που έχουν σημειώσει από πλευράς ανάπτυξης, ιδίως ως προς τον αυξημένο αριθμό ενδιαφερόμενων μερών στον εμπορικό κλάδο από τρίτες χώρες που πρέπει να προσεγγιστούν, καθώς και την ετοιμότητά τους για δοκιμές. Η κατάσταση αυτή συνεπάγεται κινδύνους για την έγκαιρη ετοιμότητα των κρατών μελών και του εμπορικού κλάδου.

Οι εργασίες σχετικά με τη «Συλλογή επιχειρησιακής καθοδήγησης» για την Έκδοση 2 ολοκληρώθηκαν από το πρώτο τρίμηνο του 2022, ενώ επικαιροποιήθηκε ταυτόχρονα και το «σχέδιο συνέχειας των δραστηριοτήτων» ώστε να καλύπτει τις λειτουργίες της Έκδοσης 2. Το έγγραφο διατεμαχικής οργάνωσης «End-to-End organisation» δημοσιεύθηκε για τα κράτη μέλη και τους οικονομικούς φορείς τον Απρίλιο του 2022. Για την προετοιμασία των τελωνειακών διοικήσεων των κρατών μελών ενόψει των δοκιμών συμμόρφωσης του ICS2/ΣΕΕ2, το δεύτερο τρίμηνο του 2022 πραγματοποιήθηκαν σχετικές εκστρατείες κατάρτισης. Οι δραστηριότητες δοκιμών συμμόρφωσης, αυτές καθαυτές, ξεκίνησαν το τρίτο τρίμηνο του 2022.

Όσον αφορά την κατάσταση που αναφέρθηκε σχετικά με την ανάπτυξη του ICS2/ΣΕΕ2, τα κράτη μέλη επικεντρώνονται επί του παρόντος στην Έκδοση 2.

- 3) **ΕΤΚ — Αποδεικτικό Ενωσιακού Καθεστώτος — PoUS/AEK (νέο):** θα αποθηκεύει, θα διαχειρίζεται και θα ανακτά όλα τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι συναλλασσόμενοι διαβιβάζουν το ενωσιακό καθεστώς των εμπορευμάτων τους. Το έργο αυτό μπορεί να υλοποιηθεί σε κεντρικό ή σε εθνικό επίπεδο, αλλά πολλά κράτη μέλη έχουν διαμηνύσει ρητώς την πρόθεσή τους να χρησιμοποιούν το κεντρικό σύστημα που αναπτύσσεται από την Επιτροπή. Δεδομένου ότι η εφαρμογή του τελωνειακού δηλωτικού εμπορευμάτων βάσει του ΕΤΚ ως αποδεικτικού ενωσιακού καθεστώτος (ΑΕΚ) εξαρτάται από την εφαρμογή της ευρωπαϊκής ναυτιλιακής ενιαίας θυρίδας, το έργο θα ολοκληρωθεί σε δύο φάσεις προκειμένου να αποφευχθούν οι ασυνέπειες και να μειωθούν οι κίνδυνοι.

Πρόοδος: Για το PoUS/AEK — Φάση 1, οι τεχνικές προδιαγραφές και οι προδιαγραφές συστήματος ολοκληρώθηκαν το πρώτο τρίμηνο του 2022. Για το έργο αυτό χρησιμοποιείται ευέλικτη προσέγγιση, η οποία εξελίσσεται σύμφωνα με τον προγραμματισμό που καθορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ⁷.

Κατά τον χρόνο σύνταξης του παρόντος εγγράφου, η φάση κατασκευής βρίσκεται σε εξέλιξη και προγραμματίζεται να ολοκληρωθεί τον Νοέμβριο του 2022. Οι δοκιμές συμμόρφωσης προβλέπονταν για το 2022 και δεν έχουν ακόμη ξεκινήσει.

Όσον αφορά το PoUS/AEK — Φάση 2, οι λειτουργικές προδιαγραφές για το τελωνειακό δηλωτικό εμπορευμάτων (στο εξής: CGM) έγιναν δεκτές από τα κράτη μέλη το δεύτερο τρίμηνο του 2021, ενώ οι τεχνικές προδιαγραφές και οι προδιαγραφές συστήματος έχει προγραμματιστεί να ξεκινήσουν το πρώτο τρίμηνο του 2023. Λόγω των εργασιών που αφορούν την τεχνική υλοποίηση και των πρόσφατων νομικών συζητήσεων, ανελήφθη

⁷ Σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασιών του ΕΤΚ, η συνιστώσα αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία στις 2 Ιουνίου 2025.

δραστηριότητα διαχείρισης αλλαγών για την ευθυγράμμιση των λειτουργικών προδιαγραφών.

Επισημάνθηκε ότι η ημερομηνία εγκατάστασης του PoUS/AEK — Φάση 2 CGM (2 Ιουνίου 2025) δεν είναι πλήρως ευθυγραμμισμένη με την ημερομηνία εγκατάστασης του ευρωπαϊκού περιβάλλοντος ναυτιλιακής ενιαίας θυρίδας (EMSWe) (15 Αυγούστου 2025). Δεδομένου ότι το σύστημα *PoUS/AEK* προβλέπεται να λαμβάνει σημαντικό όγκο CGM μέσω του EMSWe, και ότι η απόκλιση μεταξύ των ημερομηνιών θα δημιουργούσε περιττή επιβάρυνση για τις εμπορικές συναλλαγές, προβλέπεται να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση των ημερομηνιών εγκατάστασης για τα εν λόγω δύο έργα.

- 4) **ETK — Κεντρικός Τελωνισμός για Εισαγωγή — CCI/KTE** (νέο): αποσκοπεί να καταστήσει δυνατή την υπαγωγή των εμπορευμάτων σε τελωνειακό καθεστώς με τη χρήση κεντρικού τελωνισμού, που θα επιτρέπει στους οικονομικούς φορείς να εκτελούν κεντρικά όλες τις επιχειρηματικές λειτουργίες τους κεντρικά από τελωνειακή άποψη. Θα υπάρχει συντονισμός μεταξύ των εμπλεκόμενων τελωνείων ως προς τον χειρισμό της τελωνειακής διασάφησης και της φυσικής παράδοσης των εμπορευμάτων. Το σύστημα θα βασίζεται στα νέα εθνικά συστήματα εισαγωγών και θα επιτρέπει αυτοματοποιημένη λειτουργία της διαδικασίας κεντρικού τελωνισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Πρόοδος: Όσον αφορά τον *CCI/KTE* — Φάση 1, από το πρώτο τρίμηνο του 2022 έχουν ξεκινήσει δραστηριότητες προκαταρκτικού ελέγχου συμμόρφωσης με «πρωτόπορα» κράτη μέλη, ενώ ένα κράτος μέλος προέβλεψε την ολοκλήρωση των οικείων δραστηριοτήτων δοκιμών έως τον Δεκέμβριο του 2022 και την εγκατάσταση του *CCI/KTE* με συνήθη διασάφηση το πρώτο τρίμηνο του 2023.

Όσον αφορά την αξιολόγηση του επιπέδου πληρότητας του συστήματος, περίπου το 75 % των κρατών μελών ανέφεραν ότι τηρήθηκε ο προγραμματισμός της ανάπτυξης του συστήματος. Ωστόσο, αρκετά κράτη μέλη ανέφεραν ότι στο παρόν στάδιο η εγκατάστασή τους θα καθυστερήσει πέραν της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο ΠΕ του ETK. Αυτό μπορεί να σημαίνει ότι ορισμένοι συναλλασσόμενοι οι οποίοι επιθυμούν να κάνουν χρήση του κεντρικού τελωνισμού για όλες τις δραστηριότητές τους ενδέχεται να καθυστερήσουν να το πράξουν για συναλλαγές σε ορισμένα κράτη μέλη.

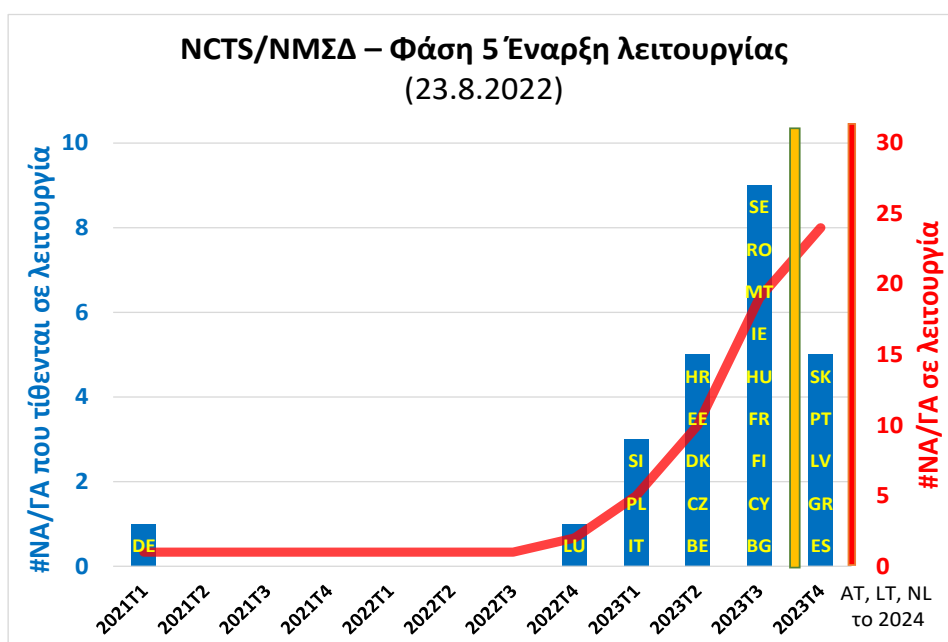
Η Επιτροπή ολοκλήρωσε τις τεχνικές προδιαγραφές για το *CCI/KTE* — Φάση 2 έως τις 30 Ιουνίου 2022, δηλαδή πολύ νωρίτερα από την προγραμματισμένη έναρξη του χρονικού διαστήματος εγκατάστασης τον Οκτώβριο του 2023.

- 5) **ETK — Νέο Μηχανογραφημένο Σύστημα Διαμετακόμισης — NCTS/NMΣΔ** (αναβάθμιση): Το Νέο Μηχανογραφημένο Σύστημα Διαμετακόμισης ευθυγραμμίζει το υφιστάμενο ενωσιακό και κοινό σύστημα διαμετακόμισης με τις νέες νομικές διατάξεις του ETK όπως, μεταξύ άλλων, την ευθυγράμμιση της ανταλλαγής πληροφοριών με τις απαιτήσεις περί δεδομένων του ETK και την αναβάθμιση και ανάπτυξη διεπαφών με άλλα συστήματα.

Πρόοδος: Μετά την αποδοχή των τεχνικών προδιαγραφών, το τμήμα εθνικής ανάπτυξης του *NCTS/NMΣΔ* — Φάση 5 δυσκολεύεται να συγκεντρώσει τους αναγκαίους πόρους, δεδομένου ότι το επίκεντρο της προσοχής των κρατών μελών μετατοπίστηκε σε τομείς υψηλότερης προτεραιότητας. Η έναρξη λειτουργίας μετατοπίζεται σε σημαντικό βαθμό προς το 2023 και, συγκεκριμένα, προς το τέταρτο τρίμηνο του 2023, μετατόπιση που αυξάνει περαιτέρω την πίεση για το ορόσημο της 1ης Δεκεμβρίου 2023. Συνολικά, όλα τα κράτη μέλη έχουν σημειώσει πρόοδο όσον αφορά την εγκατάσταση των συστημάτων τους. Ωστόσο, η βραδεία πρόοδος που επιτεύχθηκε όσον αφορά την εγκατάσταση των εθνικών συστημάτων τους είναι ενδεικτική του σημαντικού κινδύνου καθυστερήσεων στην ολοκλήρωση του *NCTS/NMΣΔ* — Φάση 5. Επί του παρόντος, το επίπεδο πληρότητας της μετάβασης ανέρχεται σε 48 %, ενώ το προβλεπόμενο ποσοστό είχε οριστεί αρχικά σε 72 %. Παρ' όλα αυτά, η πλειονότητα των κρατών μελών ανέφερε ότι θα παραμείνει σε καλό δρόμο για την άμεση και ολική («big bang») μετάβαση που έχει προγραμματιστεί για την 1η Δεκεμβρίου 2023.

Όσον αφορά το NCTS/NMΣΔ — Φάση 5, όλα τα κράτη μέλη εκτός από τρία επιβεβαίωσαν τον προγραμματισμό τους για την έναρξη των λειτουργιών κατά τη διάρκεια του χρονικού διαστήματος εγκατάστασης από το πρώτο τρίμηνο του 2021 έως το τέταρτο τρίμηνο του 2023. Αυτό απεικονίζεται στο Διάγραμμα 1. Η κίτρινη ράβδος υποδεικνύει την προθεσμία εντός της οποίας τα κράτη μέλη πρέπει να προετοιμάσουν το κλείσιμο των υφιστάμενων συστημάτων εξαγωγών και διαμετακόμισης και να θέσουν σε λειτουργία τα νέα, ώστε να είναι έτοιμα για τη νόμιμη καταληκτική ημερομηνία, η οποία υποδεικνύεται από την κόκκινη ράβδο.

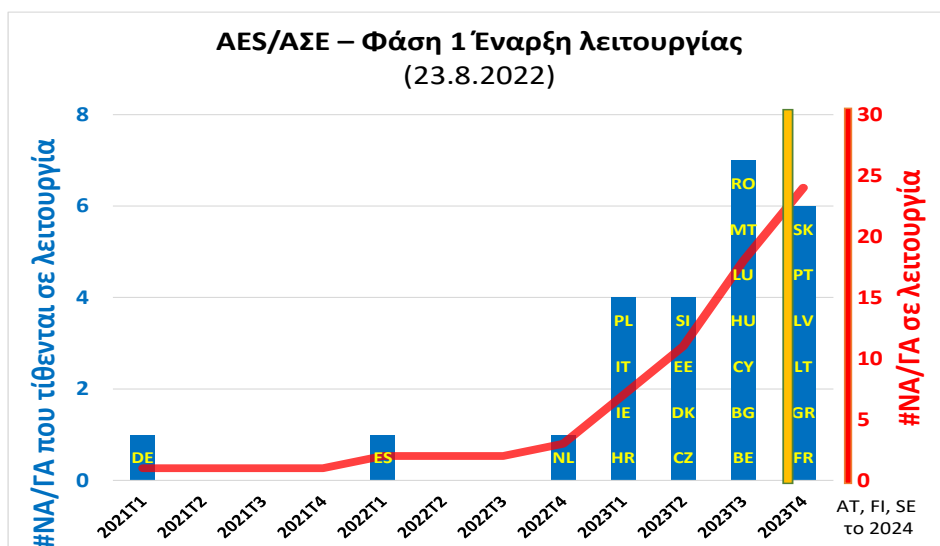
Διάγραμμα 1 — Έναρξη λειτουργίας NCTS/NMΣΔ — Φάση 5 από τις εθνικές διοικήσεις

Για το NCTS/NMΣΔ — Φάση 6 (διασύνδεση με άλλα συστήματα), η έκθεση επιχειρηματικής σκοπιμότητας και το έγγραφο γενικής θεώρησης εγκρίθηκαν από τη διευθύνουσα επιτροπή πληροφοριακών συστημάτων (ITSC), το συμβούλιο τεχνολογίας πληροφοριών και κυβερνοασφάλειας (ITCB) και την Ομάδα Συντονισμού Ηλεκτρονικών Τελωνείων (ECCG) το τέταρτο τρίμηνο του 2021. Οι λειτουργικές και τεχνικές προδιαγραφές αναπτύσσονται παράλληλα, σε επαναληπτικά μοντέλα. Οι δοκιμές συμμόρφωσης και η εγκατάσταση ενδέχεται να επηρεαστούν από την εγκατάσταση του NCTS/NMΣΔ — Φάση 5 από ορισμένα κράτη μέλη αργότερα από ό,τι είχε προγραμματιστεί.

- 6) **ΕΤΚ — Αυτοματοποιημένο Σύστημα Εξαγωγών — AES/ΑΣΕ**, η αναβάθμιση τόσο του υφιστάμενου *διευρωπαϊκού συστήματος* (Συνιστώσα 1 του έργου) όσο και των υφιστάμενων *εθνικών συστημάτων εξαγωγών* (Συνιστώσα 2 του έργου) αποσκοπεί στην εφαρμογή των απαιτήσεων του ΕΤΚ σε θέματα εξαγωγών και εξόδου εμπορευμάτων. Το έργο που συνδέεται με το *διευρωπαϊκό AES/ΑΣΕ* συνεπάγεται εφαρμογή των απλουστεύσεων που προβλέπει ο ΕΤΚ για τις συναλλαγές με στόχο τη διευκόλυνση των εξαγωγών εμπορευμάτων για τις ευρωπαϊκές εταιρείες, όπως ο κεντρικός τελωνισμός για εξαγωγή, καθώς και των υποχρεώσεων βάσει του ΕΤΚ για καλύτερη παρακολούθηση των εμπορευμάτων που εξέρχονται από το τελωνειακό έδαφος της ΕΕ με στόχο την πρόληψη της απάτης.

Πρόοδος: Το πρώτο εξάμηνο του 2022 σηματοδοτεί την έναρξη της διεθνούς λειτουργίας για το AES/ΑΣΕ — *Συνιστώσα 1*, με δύο κράτη μέλη τον Απρίλιο του 2022. Άλλα πέντε κράτη μέλη θα ενταχθούν στη λειτουργία έως το τέλος του 2022 και στις αρχές του 2023.

Αντιπροσωπευτικός αριθμός κρατών μελών είτε σημείωσαν πρόοδο όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές τους είτε τις ολοκλήρωσαν, ενώ τέσσερα κράτη μέλη δεν έχουν ξεκινήσει ακόμη τις σχετικές δραστηριότητες. Οι μεταβατικές περίοδοι που προσφέρουν τα κράτη μέλη στους συναλλασσομένους τους συρρικνώνονται ολοένα και περισσότερο —ή ακόμη και εκλείπουν εντελώς— με την επιβολή άμεσης και ολικής («big bang») μετάβασης λόγω έλλειψης χρόνου. Όλα τα κράτη μέλη εκτός από τρία επιβεβαίωσαν τον προγραμματισμό τους για την έναρξη των λειτουργιών κατά τη διάρκεια του χρονικού διαστήματος εγκατάστασης από το πρώτο τρίμηνο του 2021 έως το τέταρτο τρίμηνο του 2023. Αυτό απεικονίζεται στο Διάγραμμα 2.

Διάγραμμα 2 — Έναρξη λειτουργίας AES/ΑΣΕ — Συνιστώσα 1 από τις εθνικές διοικήσεις

Για το AES/ΑΣΕ — Συνιστώσα 2, Αναβάθμιση εθνικών συστημάτων εξαγωγών, αντιπροσωπευτικός αριθμός κρατών μελών είτε σημείωσαν πρόοδο όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές τους είτε τις ολοκλήρωσαν, ενώ έξι κράτη μέλη ανέφεραν ότι δεν έχουν ξεκινήσει ακόμη τις σχετικές δραστηριότητες.

Συνοψίζοντας την κατάσταση για τα υπόλοιπα διευρωπαϊκά έργα, η Επιτροπή βρίσκεται σε καλό δρόμο για την τήρηση των νόμιμων προθεσμιών που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο του ETK και του ΠΕ του ETK, καθώς και των οροσήμων των έργων που ορίζονται στο πολυετές στρατηγικό σχέδιο για τα τελωνεία (MASP-C) του 2019. Όσον αφορά την εγκατάσταση των εθνικών συνιστωσών των εν λόγω διευρωπαϊκών συστημάτων από τα κράτη μέλη, εντοπίστηκαν ορισμένοι κίνδυνοι καθυστερήσεων, ιδίως για τα ICS2/ΣΕΕ2 – Έκδοση 2, CCI/KTE – Φάση 1, AES/ΑΣΕ και NCTS/NMΣΔ – Φάση 5 (βλ. τμήμα 4.3).

Τέλος, είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι, ενόψει της υλοποίησης του ΠΕ του ETK, η Επιτροπή θα έχει εκτελέσει περίπου το 87 % των δραστηριοτήτων της έως τον Δεκέμβριο του 2022 (το προηγούμενο έτος ολοκληρώθηκε ποσοστό 84 % των συνολικών εργασιών ανάπτυξης). Το ποσοστό αυτό βασίζεται σε βασικούς δείκτες επιδόσεων μόνο για τις δραστηριότητες που έχουν ανατεθεί αποκλειστικά στην Επιτροπή και δεν αντικατοπτρίζει τις δραστηριότητες που εκτελούνται από τα κράτη μέλη. Στην επισκόπηση που ακολουθεί παρουσιάζονται οι προοπτικές που αντικατοπτρίζουν την πρόοδο και τον προγραμματισμό της ΓΔ TAXUD.

Χρονικό πλαίσιο	% ολοκλήρωσης
-----------------	---------------

Έως το τέλος του 2022	87 %
Έως το τέλος του 2023	95 %
Έως το τέλος του 2024	97 %
Έως το τέλος του 2025	100 %

Διάγραμμα 3 — Κατά προσέγγιση ποσοστό ολοκλήρωσης των δραστηριοτήτων ανάπτυξης της Επιτροπής

Μολονότι για τις περισσότερες από τις δραστηριότητες έργων της ίδιας της Επιτροπής η σταδιακή ανάπτυξη δεν εξαρτάται από την πρόοδο σε εθνικό επίπεδο, υπάρχει αντίκτυπος για ορισμένα είδη δραστηριοτήτων που εκτελούνται σε στενή συνεργασία από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, όπως οι δοκιμές συμμόρφωσης μιας εθνικής συνιστώσας διευρωπαϊκού συστήματος. Μέσω αυτού του παράπλευρου αντικτύπου, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι οι καθυστερήσεις που παρουσιάζουν συγκεκριμένα κράτη μέλη στην υλοποίηση των εθνικών συνιστωσών τους έχουν αντίκτυπο στα συνολικά επιτεύγματα όσον αφορά την υλοποίηση του ΕΤΚ.

4.2.2 Εθνικά έργα

Τα κράτη μέλη οφείλουν να ολοκληρώσουν την αναβάθμιση των **τριών εξ ολοκλήρου εθνικών έργων τους**⁸. Οι δραστηριότητες ανάπτυξης συνιστούν εθνικό ζήτημα και οι διαδικασίες και οι απαιτήσεις περί δεδομένων για τον εξωτερικό τομέα καθορίζονται μέσω της ενωσιακής νομοθεσίας.

Τα τρία εθνικά έργα που πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022 δυνάμει του άρθρου 278 παράγραφος 2 του ΕΤΚ είναι τα εξής:

- 1) **ΕΤΚ — Γνωστοποίηση άφιξης, Γνωστοποίηση προσκόμισης και Προσωρινή εναπόθεση (AN/ΓΑ, PN/ΓΠ και TS/ΠΕ) — (αναβάθμιση):** καθορίζει την αυτοματοποίηση των διαδικασιών σε εθνικό επίπεδο σε σχέση με τις γνωστοποιήσεις άφιξης μεταφορικών μέσων, την προσκόμιση εμπορευμάτων και τις διασαφήσεις προσωρινής εναπόθεσης, όπως περιγράφονται στον ΕΤΚ. Το έργο αυτό υποστηρίζει την εναρμόνιση μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των εμπορικών επιχειρήσεων και των τελωνείων.

Πρόοδος: Η έγκαιρη παράδοση των απαιτούμενων εθνικών συστημάτων από όλα τα κράτη μέλη είχε ήδη χαρακτηριστεί ως απειλούμενη στην έκθεση του προηγούμενου έτους. Σημειώνονται πρόσθετες καθυστερήσεις σε σύγκριση με την ετήσια έκθεση προόδου σχετικά με τον ΕΤΚ για το 2021. Έως το τέλος του 2022 η AN/ΓΑ, η PN/ΓΠ και η TS/ΠΕ είχαν ολοκληρωθεί μόνο από 4, 7 και 6 κράτη μέλη, αντίστοιχα (βλ. τμήμα 3.1.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση).

- 2) **ΕΤΚ — Εθνικά Συστήματα Εισαγωγών — NIS/ΕΣΕ (αναβάθμιση):** αποσκοπούν στην εφαρμογή όλων των απαιτήσεων σχετικά με τις διαδικασίες και τα δεδομένα που απορρέουν από τον ΕΤΚ και αφορούν τις εισαγωγές. Τα κράτη μέλη πρέπει να αναπτύξουν τεχνικές προδιαγραφές σε εθνικό επίπεδο ως ένα πρώτο βήμα προς την ολοκλήρωση των συστημάτων.

Πρόοδος: Σημειώνονται πρόσθετες καθυστερήσεις σε σύγκριση με την ετήσια έκθεση προόδου σχετικά με τον ΕΤΚ για το 2021. Έως το τέλος του 2022 τα NIS/ΕΣΕ είχαν αναβαθμιστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΕΤΚ μόνο από 10 κράτη μέλη —βλ. τμήμα 3.2.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

⁸ Το χρονοδιάγραμμα αυτό αποκλείει τη συνιστώσα των εξαγωγών του εθνικού συστήματος ειδικών καθεστώτων, για την οποία η δραστηριότητα και ο προγραμματισμός συνδέονται με το Αυτοματοποιημένο Σύστημα Εξαγωγών (ΑΣΕ).

- 3) **ETK — Ειδικά Καθεστάτα — (SP/EK)** (αναβάθμιση): στοχεύουν στην εναρμόνιση και διευκόλυνση των ειδικών καθεστώτων (τελωνειακή αποταμίευση, ειδικός προορισμός, προσωρινή εισαγωγή και τελειοποίηση προς επανεξαγωγή και τελειοποίηση προς επανεισαγωγή). Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν όλες τις απαιτούμενες αλλαγές του ETK για τα εν λόγω ειδικά καθεστάτα στα εθνικά τους συστήματα. Η Συνιστώσα «Εισαγωγές» θα αποτελεί μέρος της αναβάθμισης του έργου ETK — Εθνικά Συστήματα Εισαγωγών, ενώ η Συνιστώσα «Εξαγωγές» των SP/EK θα υλοποιηθεί παράλληλα με και στο πλαίσιο του εθνικού έργου ETK — Αυτοματοποιημένο Σύστημα Εξαγωγών (ΑΣΕ).

Πρόοδος: Λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες αλληλεξαρτήσεις με τα εθνικά συστήματα εισαγωγών (αναβάθμιση) και άλλες ειδικές περιστάσεις, αρκετά κράτη μέλη αδυνατούν να τηρήσουν τη νόμιμη προθεσμία για τη Συνιστώσα «Εισαγωγές» των SP/EK. 15 κράτη μέλη προέβλεψαν την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων ανάπτυξης για τη Συνιστώσα «Εισαγωγές» των SP/EK έως το τέλος του 2022 (βλ. τμήμα 3.3.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση). Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη ενδέχεται να μην έχουν επιτύχει αυτό το ορόσημο λαμβανομένων υπόψη των τελευταίων εξελίξεων που αναφέρθηκαν για την αναβάθμιση των οικείων NIS/ΕΣΕ. Όσον αφορά τη Συνιστώσα «Εξαγωγές» των SP/EK με καταληκτική ημερομηνία υλοποίησης την 1η Δεκεμβρίου 2023, η κατάσταση φαίνεται καλύτερη, δεδομένου ότι τα περισσότερα κράτη μέλη προγραμματίζουν την εγκατάσταση εντός των προθεσμιών.

Συνοψίζοντας, παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν, πολλά κράτη μέλη αντιμετώπισαν καθυστερήσεις και, ως εκ τούτου, δεν θα μπορέσουν να τηρήσουν την προθεσμία που προβλέπεται βάσει του ETK για την έναρξη λειτουργίας των εθνικών συστημάτων (31 Δεκεμβρίου 2022).

4.3 Κίνδυνοι καθυστερήσεων στην υλοποίηση των ΤΠ του ETK

Η Επιτροπή σημειώνει ικανοποιητική πρόοδο όσον αφορά τις εξελίξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της και δεν έχουν εντοπιστεί ούτε σημειωθεί καθυστερήσεις πέραν των νόμιμων προθεσμιών. Επιπλέον, δεν έχουν αναφερθεί σημαντικοί κίνδυνοι που θα συνεπάγονταν καθυστερήσεις στην εγκατάσταση. Ωστόσο, παρότι στην παρούσα έκθεση διαφοροποιήσαμε την πρόοδο από την πλευρά Επιτροπής σε σχέση με την πρόοδο από την πλευρά των κρατών μελών, υπάρχει ορισμένος βαθμός δευτερογενών επιπτώσεων από τις καθυστερήσεις σε εθνικό επίπεδο όσον αφορά την πρόοδο των διευρωπαϊκών συστημάτων, όπως το ICS2/ΣΕΕ2, το CCI/KTE, το AES/ΑΣΕ και το NCTS/NMΣΔ, και, κατά συνέπεια, σε περιορισμένο βαθμό, όσον αφορά και τις δραστηριότητες της Επιτροπής. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, όσον αφορά τις μεγαλύτερες επενδύσεις σε πόρους για τις δοκιμές συμμόρφωσης, τη στήριξη και την παρακολούθηση του διευρωπαϊκού συντονισμού, όσον αφορά την παροχή συνδρομής σε εναλλακτικά εθνικά προγράμματα ανάπτυξης και εγκατάστασης, ακόμη δε και την παρατεταμένη διατήρηση των κεντρικών συνιστωσών που έχουν τεθεί σε εφαρμογή για τη μετάβαση.

Εξετάζοντας τη **συνολική πρόοδο των κρατών μελών όσον αφορά την υλοποίηση**, τα κράτη μέλη σημειώνουν σταδιακή πρόοδο όσον αφορά τις εξελίξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους, αλλά τα περισσότερα από αυτά με βραδύτερο ρυθμό από ό,τι είχε προγραμματιστεί, γεγονός που οδηγεί στην κατάσταση **αναφοράς καθυστερήσεων** για ένα ή περισσότερα έργα πέραν των νόμιμων προθεσμιών. Τα κράτη μέλη παρουσίασαν διάφορους λόγους ως αιτιολόγηση των καθυστερήσεων που αναφέρθηκαν. Η πλειονότητα των ζητημάτων και των κινδύνων παρατηρούνται εδώ και αρκετά έτη, επηρεάζουν την πρόοδο των δραστηριοτήτων των κρατών μελών και, εντέλει, προκαλούν καθυστερήσεις στην ανάπτυξη των συστημάτων τους. Βασικές πηγές δυσκολιών και κινδύνων για καθυστερήσεις που ανέφεραν τα κράτη μέλη είναι η **έλλειψη οικονομικών και ανθρώπινων πόρων**, ο αντίκτυπος και ο επαναπρογραμματισμός λόγω της **δέσμης μέτρων ΦΠΑ για το ηλεκτρονικό εμπόριο**⁹, οι ειδικές συνθήκες εργασίας που προκλήθηκαν από την **πανδημία COVID-19**, οι ανταγωνιστικές προτεραιότητες και ο αντίκτυπος που είχαν στα τελωνεία το **Brexit** και ο **πόλεμος στην Ουκρανία**. Τα κράτη μέλη αναφέρθηκαν επίσης στις **εθνικές υποδομές ΤΠ** που δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες των έργων, στα **ζητήματα ικανότητας των αναδόχων και στις**

⁹ [Εκτελεστικός κανονισμός \(ΕΕ\) 2017/2459 του Συμβουλίου της 5ης Δεκεμβρίου 2017](#) (ΕΕ L 348 της 29.12.2017, σ. 32).

εξαρτήσεις από άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, στη μετάβαση και στις δοκιμές με τους οικονομικούς φορείς, στις εκπρόθεσμες ή ανεπιτυχείς προσκλήσεις υποβολής προσφορών για την εξωτερική ανάθεση έργων, καθώς και στις πολύπλοκες ενσωματώσεις συστημάτων των έργων του ΕΤΚ.

Δεδομένου ότι το πρόγραμμα εργασιών του ΕΤΚ θεσπίστηκε τον Απρίλιο του 2019 και η Επιτροπή παρέδωσε εγκαίρως τις λειτουργικές και τεχνικές προδιαγραφές της για τα διευρωπαϊκά συστήματα, φαίνεται προβληματικό, από πλευράς διακυβέρνησης, το γεγονός ότι εξακολουθούν να υπάρχουν λίγα κράτη μέλη στα οποία δεν έχουν ακόμη κατακυρωθεί οι διαγωνισμοί (κατά τον χρόνο της αξιολόγησής μας με τα κράτη μέλη) ή στα οποία υπάρχουν σημαντικά προβλήματα στην εθνική διαδικασία σύναψης συμβάσεων.

Η Επιτροπή πραγματοποίησε διμερείς συσκέψεις προκειμένου να συζητήσει με όλα τα επιμέρους κράτη μέλη τα προβλήματά τους, να επαναλάβει ότι θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στα έργα του ΕΤΚ και να παράσχει συμβουλές σχετικά με πιθανές επακόλουθες δράσεις και μέτρα. Στο πλαίσιο αυτό, **είκοσι τέσσερα κράτη μέλη απέστειλαν στην Επιτροπή επίσημα αιτήματα χορήγησης παρεκκλίσεων**, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 του ΕΤΚ, όσον αφορά την καθυστέρηση των εθνικών έργων πέραν της καταληκτικής ημερομηνίας της 31ης Δεκεμβρίου 2022. Στη συνέχεια παρέχεται επισκόπηση των παρεκκλίσεων που αιτήθηκαν τα κράτη μέλη:

- Για την υλοποίηση της **γνωστοποίησης άφιξης**, ζήτησαν παρέκκλιση τα ακόλουθα κράτη μέλη: AT, BG, BE, CY, CZ, DK, EE, ES, FR, EL, HU, HR, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI και SK. Από την άλλη πλευρά, οι AT, BG, CY, DE, EE, ES, FI, FR, HR, HU, LT, LV, NL, PL, RO, SE και SI ανέφεραν ότι θα κάνουν χρήση της ΝΑ/ΓΑ που ενσωματώθηκε στο ICS/ΣΕΕ 2 — Έκδοση 2 (προγραμματισμένη εγκατάσταση την 1η Μαρτίου 2023). Οι DE και IE επέλεξαν για τη γνωστοποίηση άφιξης την ένδειξη «άνευ αντικειμένου».
- Για την υλοποίηση της **γνωστοποίησης προσκόμισης**, ζήτησαν παρέκκλιση τα ακόλουθα κράτη μέλη: AT, BE, CY, CZ, DK, EE, ES, FR, EL, HU, HR, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI και SK.
- Για την υλοποίηση της **προσωρινής εναπόθεσης**, ζήτησαν παρέκκλιση τα ακόλουθα κράτη μέλη: AT, BE, CY, CZ, DK, EE, ES, FR, EL, HU, HR, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI και SK.
- Για την υλοποίηση της **αναβάθμισης των εθνικών συστημάτων εισαγωγών**, ζήτησαν παρέκκλιση τα ακόλουθα κράτη μέλη: AT, BE, CY, CZ, DK, ES, FR, EL, HU, LT, LU, MT, NL, PT, RO και SE. Οι καθυστερήσεις αυτές θα επηρεάσουν το διευρωπαϊκό έργο CCI/KTE και τα **ειδικά καθεστώτα — Συνιστώσα 2**, τα οποία ακολουθούν το ίδιο χρονοδιάγραμμα με την αναβάθμιση των εθνικών συστημάτων εισαγωγών.

Η Επιτροπή αξιολόγησε με προσοχή τα αιτήματα που έλαβε από κάθε κράτος μέλος, καθώς και τις σχετικές αιτιολογήσεις που υποβλήθηκαν όσον αφορά τις ειδικές περιστάσεις, και εξέδωσε **εκτελεστικές αποφάσεις για τη χορήγηση παρεκκλίσεων** στο αιτούν κράτος μέλος για περιορισμένο χρονικό διάστημα, μέγιστης διάρκειας το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023, για τη γνωστοποίηση άφιξης, τη γνωστοποίηση προσκόμισης, την προσωρινή εναπόθεση και το εθνικό σύστημα εισαγωγών. Επιπλέον, για το εθνικό έργο εισόδου, θα επιτραπεί η υιοθέτηση επαναληπτικής προσέγγισης για τις θαλάσσιες μεταφορές ενόψει της ευθυγράμμισης με την ημερομηνία που ορίζεται στο πρόγραμμα εργασιών του ΕΤΚ για το ICS2/ΣΕΕ2 — Έκδοση 3.

Εκτός από τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν για την παρούσα ετήσια έκθεση προόδου, και όπως αποτυπώνεται στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, **αρκετά κράτη μέλη ενημέρωσαν την Επιτροπή χωριστά και με επίσημο τρόπο (μέσω αιτήματος παρέκκλισης) σχετικά με καθυστερήσεις σε άλλα (κυρίως διευρωπαϊκά) έργα:**

- Για την υλοποίηση του **ICS2/ΣΕΕ2 — Έκδοση 2**, ζήτησαν παρέκκλιση τα ακόλουθα κράτη μέλη: AT, DK, EE, FR, EL, NL και RO. Στο ίδιο πλαίσιο, οι CY, FI, FR, EL και NL ανέφεραν καθυστερήσεις όσον αφορά το **ICS2/ΣΕΕ2 — Έκδοση 3**. Βλ. τμήματα 4.3.1 και 4.3.2 του συνοδευτικού εγγράφου της παρούσας έκθεσης.

- Για την υλοποίηση του **PoUS/AEK — Φάση 1**, τα ακόλουθα κράτη μέλη ανέφεραν προγραμματισμένη ημερομηνία εγκατάστασης η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο πρόγραμμα εργασιών του ETK: EL. Για την υλοποίηση της **Φάσης 2**, η FI ανέφερε καθυστερήσεις στην υλοποίηση του συστήματος. Βλ. τμήμα 4.4.2 του συνοδευτικού εγγράφου της παρούσας έκθεσης.
- Για την υλοποίηση του **CCI/KTE — Φάση 1**, τα ακόλουθα κράτη μέλη ανέφεραν προγραμματισμένη ημερομηνία έναρξης λειτουργιών η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο πρόγραμμα εργασιών του ETK: DE, DK, FI, FR και EL. Για την υλοποίηση του **CCI/KTE — Φάση 2**, οι EE και FI ανέφεραν προγραμματισμένη ημερομηνία έναρξης η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο πρόγραμμα εργασιών. Βλ. τμήμα 4.5.2 του συνοδευτικού εγγράφου της παρούσας έκθεσης.
- Για την υλοποίηση του **NCTS/NMΣΔ — Φάση 5**, οι AT, LT και NL ανέφεραν καθυστερήσεις όσον αφορά την εγκατάσταση του συστήματος. Βλ. τμήμα 4.6.2 του συνοδευτικού εγγράφου της παρούσας έκθεσης.
- Για την υλοποίηση του **AES/ΑΣΕ — Συνιστώσα 1**, οι AT, FI και SE ανέφεραν προγραμματισμένη ημερομηνία έναρξης λειτουργιών η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο πρόγραμμα εργασιών του ETK. Βλ. τμήμα 4.7.2 του συνοδευτικού εγγράφου της παρούσας έκθεσης.
- Για την υλοποίηση του **GUM/ΔΕ — Συνιστώσα 2**, τα ακόλουθα κράτη μέλη ανέφεραν προγραμματισμένη ημερομηνία έναρξης λειτουργιών η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο πρόγραμμα εργασιών του ETK: FI και FR. Βλ. τμήμα 4.2.2 του συνοδευτικού εγγράφου της παρούσας έκθεσης.

Η Επιτροπή αναλύει και παρακολουθεί πολύ στενά την κατάσταση όσον αφορά τα ανωτέρω έργα και λαμβάνει μέτρα για την αύξηση της στήριξης που παρέχει (βλ. τμήμα 4.4 κατωτέρω).

Συμπερασματικά, **τα περισσότερα κράτη μέλη δεν μπόρεσαν να μετριάσουν δεόντως τους κινδύνους που περιγράφονται στις προηγούμενες εκθέσεις και σημειώθηκαν όντως καθυστερήσεις για τα εθνικά έργα εισόδου και εισαγωγής με ημερομηνία υλοποίησης την 31η Δεκεμβρίου 2022**. Οι καθυστερήσεις που σημειώνονται στα εν λόγω έργα ενδέχεται να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην παράδοση των εθνικών συνιστωσών των διευρωπαϊκών συστημάτων, δεδομένου ότι συμπιέζεται ακόμη περισσότερο το χρονικό διάστημα διαφόρων εγκαταστάσεων. Επιπλέον, οι καθυστερήσεις αυτές παρεμποδίζουν τόσο την ικανότητα των κρατών μελών όσο και της EE να συλλέγουν σχετικά δεδομένα και να διενεργούν κρίσιμες αναλύσεις δεδομένων, με συνέπεια να υπονομεύεται η συλλογική μας προσπάθεια για την αποτελεσματική καταπολέμηση της απάτης. Τέλος, τα οφέλη για τις εμπορικές συναλλαγές, όπως προβλέπονται βάσει του ETK, από την πλήρη ψηφιοποίηση των τελωνειακών διαδικασιών και από έργα διευκόλυνσης των συναλλαγών, όπως το CCI/KTE, θα υλοποιηθούν μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο προς το τέλος της μεταβατικής περιόδου.

4.4 Μέτρα μετριασμού

Όσον αφορά **τα εθνικά έργα**, οι πληροφορίες σχετικά με τον προγραμματισμό και την πρόοδο που παρείχαν τα κράτη μέλη δείχνουν ότι για την υλοποίηση του έργου NA/ΓΑ, PN/ΓΠ, TS/ΠΕ, την αναβάθμιση των εθνικών συστημάτων εισαγωγών και τα ειδικά καθεστώτα — Συνιστώσα 2 (NSP IMP), η κατάσταση επιδεινώθηκε το 2022 σε σύγκριση με τις προβλέψεις προγραμματισμού που πραγματοποιήθηκαν το 2021.

Λαμβανομένης υπόψη της κατάστασης, **η Επιτροπή αυξάνει τη στήριξη προς τα κράτη μέλη μέσω διαφόρων δράσεων**. Η Επιτροπή άσκησε αυστηρότερη εποπτεία μέσω της συγκέντρωσης συχνότερων εκθέσεων προόδου από τα κράτη μέλη και μέσω της διοργάνωσης διμερών συσκέψεων σε επίπεδο διευθυντών με κάθε κράτος μέλος, προκειμένου να συζητηθούν η πορεία προόδου και ο προγραμματισμός. Η υλοποίηση των ΤΠ του ETK διατηρήθηκε ως επαναλαμβανόμενο θέμα τόσο στην ημερήσια διάταξη των περισσότερων αποστολών που πραγματοποίησε ο γενικός διευθυντής με τους ομολόγους του όσο και στην ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων ολομέλειας με τους γενικούς

διευθυντές των κρατών μελών. Μολονότι τα κράτη μέλη παροτρύνθηκαν να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα μετριασμού και να υποβάλουν αιτήσεις χρηματοδότησης στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας προκειμένου να συνδράμουν στις εργασίες των τελωνειακών συστημάτων ΤΠ, πολλά από αυτά δεν έχουν κάνει χρήση της δυνατότητας αυτής.

Η Επιτροπή **παρείχε πρόσθετη καθοδήγηση στα κράτη μέλη** για την υλοποίηση των εθνικών έργων, για παράδειγμα με την έκδοση δέσμης εγγράφων σχετικά με την επαναχρησιμοποίηση των προδιαγραφών CCI/KTE για τα εθνικά συστήματα εισαγωγών και με τη δημιουργία κέντρου εξυπηρέτησης στη ΓΔ TAXUD για την εξέταση ζητημάτων σχετικά με νομικά, διαδικαστικά και τεχνικά θέματα¹⁰. Η Επιτροπή πρότεινε επίσης την παροχή **πρόσθετης στήριξης στα κράτη μέλη στο πλαίσιο κάθε διμερούς σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε**. Η απάντηση των κρατών μελών στις προτάσεις αυτές ήταν —συστηματικά— ότι η κατάστασή τους είναι ιδιαίτερη, ότι πρόκειται για εθνικά συστήματα με τις εθνικές τους ιδιαιτερότητες και ότι, κατά συνέπεια, δεν απαιτείται ουσιαστικά στήριξη από την Επιτροπή. Η προσπάθεια εξασφάλισης της συμμετοχής περισσότερων ενδιαφερόμενων μερών στα υφιστάμενα εθνικά έργα θα μπορούσε ακόμη και να δημιουργήσει πρόσθετες καθυστερήσεις. Η στήριξη που αναμένουν τα κράτη μέλη από την Επιτροπή αφορά αποκλειστικά τον τομέα της επανεξέτασης των σχετικών προβλεπόμενων ημερομηνιών-στόχων για την υλοποίηση του ΕΤΚ, σε συνέχεια των επίσημων αιτημάτων τους για τη χορήγηση παρεκκλίσεων. Παρά τις παρατηρήσεις αυτές, η Επιτροπή θα συνεχίσει να εξετάζει, κατά την περίοδο 2023-2025, τη δυνατότητα παροχής πρόσθετης στήριξης σε κράτη μέλη που το επιθυμούν, καθιστώντας ενδεχομένως διαθέσιμες συμβουλές μέσω διαβούλευσης με εμπειρογνώμονες σε τομείς όπως η διακυβέρνηση, η διαχείριση έργων, η διαχείριση αλλαγών στις επιχειρηματικές διαδικασίες, οι δημόσιες συμβάσεις, η επικοινωνία κ.λπ. Τα κράτη μέλη που ενδέχεται να ενδιαφέρονται για την εν λόγω παροχή συμβουλών ή στήριξης καλούνται να αποστείλουν σχετικά αιτήματα στην Επιτροπή.

Τα κράτη μέλη ανέφεραν ότι εφαρμόζουν τα ακόλουθα είδη μέτρων μετριασμού: χρήση μεθοδολογίας ευέλικτης ανάπτυξης, εξωτερική ανάθεση περισσότερων δραστηριοτήτων ανάπτυξης ή παράλληλη εκτέλεση πολλών δραστηριοτήτων, ενεργοποίηση πρόσθετων πόρων, κατάτμηση των έργων σε διάφορα στάδια, καθώς και απόδοση προτεραιότητας σε ένα βασικό πεδίο εφαρμογής και πιθανή αλλαγή της οργανωτικής δομής σε σχέση με τους προμηθευτές τους ώστε να επιτευχθεί πιο αποδοτική διαδικασία ανάπτυξης. Τα μέτρα αυτά αφορούσαν εθνικά και διευρωπαϊκά έργα.

Σχετικά με τα έργα που αφορούσαν τα **διευρωπαϊκά συστήματα**, η Επιτροπή συνέχισε και ενίσχυσε τη στήριξή της προς τα κράτη μέλη, με τη θέσπιση καινοτόμων μηχανισμών ανάπτυξης και εγκατάστασης, με τη βελτίωση της προσέγγισης της διακυβέρνησης και με την παροχή διευρωπαϊκών προγραμμάτων συντονισμού και παρακολούθησης. Το θέμα αυτό περιγράφεται με περισσότερες λεπτομέρειες κατωτέρω.

Για τη μείωση του κινδύνου καθυστερήσεων, η Επιτροπή χρησιμοποιεί ευέλικτη προσέγγιση όσον αφορά την ανάπτυξη και εγκατάσταση των ηλεκτρονικών συστημάτων του ΕΤΚ, ιδίως κατά τη φάση ανάπτυξης λογισμικού κάθε έργου. Αυτό επιτρέπει τη δημιουργία πρωτοτύπων, την εφαρμογή ταχύτερων λύσεων και την πιο ισορροπημένη κατανομή του φόρτου εργασίας για την Επιτροπή και τα κράτη μέλη. Η μέθοδος αυτή έχει πρωτοστατήσει στα έργα AES/ΑΣΕ, NCTS/NMΣΔ — Φάση 5 και ICS2/ΣΕΕ2 και έγινε δεκτή με ικανοποίηση από τα κράτη μέλη και τους συναλλασσομένους. Επιπλέον, η Επιτροπή έχει θεσπίσει μηχανισμό ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων μερών από την έναρξη των έργων, για τη βελτίωση της ποιότητας των προπαρασκευαστικών δραστηριοτήτων και την αποφυγή δυσκολιών σε σχέση με τη λήψη αποφάσεων και πρόσθετες απαιτήσεις σε μεταγενέστερα στάδια των έργων.

Ο πίνακας ελέγχου του πολυετούς στρατηγικού σχεδίου για τα τελωνεία (MASP-C) εξακολουθεί να χρησιμοποιείται για την παρακολούθηση της προόδου, ώστε η Επιτροπή να εντοπίζει πιθανές καθυστερήσεις σε πρώιμο στάδιο. Ως βάση αναφοράς για τα ορόσημα του πίνακα ελέγχου λαμβάνεται το MASP-C 2019 και το ΠΕ του ΕΤΚ για το 2019. Ο πίνακας ελέγχου υποβάλλεται σε τριμηνιαία βάση στα κράτη μέλη (Ομάδα Συντονισμού Ηλεκτρονικών Τελωνείων) και στους οικονομικούς φορείς (Ομάδα Εμπορικών Επαφών) για σκοπούς ενημέρωσης και συντονισμού.

¹⁰21 Φεβρουαρίου 2022, αριθ. αναφ. Ares(2022) 1297882.

Η Επιτροπή δεν παρακολουθεί απλώς την πρόοδο έναντι των βασικών οροσήμων των έργων όπως αναφέρονται στο ΠΕ του ΕΤΚ και στο MASP-C, αλλά θέτει συγκεκριμένα ενδιάμεσα ορόσημα ανά έργο (π.χ. ορόσημα βάσει των οποίων όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τις δοκιμές συμμόρφωσης). Αυτή η στενή παρακολούθηση είναι αναγκαία προκειμένου να καταστεί διαχειρίσιμη η εγκατάσταση των αποκεντρωμένων διευρωπαϊκών συστημάτων και να αποφευχθεί το πρόσθετο κόστος της παράλληλης λειτουργίας παλαιών και νέων συστημάτων σε περίπτωση εκτεταμένου χρονικού διαστήματος εγκατάστασης.

Για την υλοποίηση του **προγράμματος ICS2/ΣΕΕ2**, μετά την επιτυχή εγκατάσταση του **ICS2/ΣΕΕ2 — Έκδοση 1**, το επίκεντρο της προσοχής μετατοπίστηκε στη διασφάλιση της ομαλής ανάπτυξης των Εκδόσεων 2 και 3. Τα κράτη μέλη στρέφουν πλέον τις προσπάθειές τους προς την έγκαιρη εφαρμογή της Έκδοσης 2.

Η Επιτροπή παρείχε στις εθνικές διοικήσεις και τους οικονομικούς φορείς την ακόλουθη στήριξη στο πλαίσιο των οικείων δραστηριοτήτων ανάπτυξης του ICS/ΣΕΕ 2 Έκδοση 2:

- δημιουργία ειδικού φόρουμ και διοργάνωση ειδικών διαδικτυακών σεμιναρίων, υποστήριξη μέσω συχνών ερωτήσεων και διοργάνωση τακτικών συνεδριάσεων ολομέλειας για τον διευρωπαϊκό συντονισμό του ICS2/ΣΕΕ2 με τη συμμετοχή όλων των κρατών μελών, μεμονωμένων οικονομικών φορέων, εμπορικών ενώσεων και διεθνών οργανισμών·
- στενή και συνεχή παρακολούθηση, προγραμματισμός εθνικών και εμπορικών σχεδίων έργων για τη διασφάλιση της ευθυγράμμισής τους με τον κεντρικό προγραμματισμό της Επιτροπής σε όλα τα σχετικά ορόσημα παράδοσης ΤΠ· εκστρατείες επικοινωνίας, με διάφορες δραστηριότητες που υλοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος ICS2/ΣΕΕ2, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας ειδικού περιεχομένου του προγράμματος ICS2/ΣΕΕ2 στην ιστοσελίδα της ΓΔ TAXUD, εκστρατεία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και άμεση επικοινωνία με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους φορείς διαμόρφωσης της κοινής γνώμης·
- διαδικτυακά σεμινάρια κατάρτισης και εκπαιδευτικό υλικό·
- δημοσίευση ενημερωτικών δελτίων ειδικά προετοιμασμένων για οικονομικούς φορείς τρίτων χωρών, παρουσιάσεις σε εκδηλώσεις που διοργανώνονται από τη ΓΔ TAXUD ή εμπορικούς φορείς, ενώ η τεκμηρίωση της Έκδοσης 2 του ICS2/ΣΕΕ2 είναι διαθέσιμη στη δημόσια βιβλιοθήκη του CIRCABC.

Για τα διευρωπαϊκά συστήματα NCTS/NΜΣΔ — Φάση 5 και AES/ΑΣΕ, η Επιτροπή συνεχίζει το «πρόγραμμα τριμηνιαίας παρακολούθησης εθνικών διοικήσεων», με τη χρήση βασικών δεικτών επιδόσεων για την τακτική αξιολόγηση της προόδου και την έγκαιρη προειδοποίηση σε περίπτωση που προκύψουν προβλήματα. Επιπλέον, για την παροχή στήριξης στα κράτη μέλη κατά την ανάπτυξη και εγκατάσταση των εθνικών συνιστωσών τους για τα διευρωπαϊκά συστήματα, η Επιτροπή θέσπισε «πρόγραμμα συντονισμού εθνικών διοικήσεων» για τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- ειδικό κέντρο εξυπηρέτησης·
- πραγματοποίηση εκατοντάδων εικονικών συσκέψεων με εμπειρογνώμονες και διευθυντικά στελέχη σε επιχειρησιακό, μεσαίο και ανώτερο διοικητικό επίπεδο, ώστε να μετριαστούν οι κίνδυνοι καθυστερήσεων στα κράτη μέλη. Μεμονωμένη στήριξη προς κάθε κράτος μέλος, με σκοπό την εξασφάλιση εμπειρίας απρόσκοπτων δοκιμών, την ταχύτερη ετοιμότητά τους και τον μετριασμό των τεχνικών τους κινδύνων·
- πρόγραμμα κατάρτισης με έμφαση στην ένταξη του πρώτου κύματος κρατών μελών που ξεκινούν τις δοκιμές συμμόρφωσης το 2022·
- ενημέρωση του κλάδου σχετικά με την πρόοδο και τα σχέδια των κρατών μελών·
- η Επιτροπή υπέβαλε στην Ομάδα Συντονισμού Ηλεκτρονικών Τελωνείων (ECCG) και την Ομάδα Τελωνειακής Πολιτικής (ΟΤΠ) έκθεση σχετικά με τη συνεχιζόμενη πρόοδο των κρατών μελών και άλλων υπογράφων μερών της σύμβασης περί κοινού καθεστώτος διαμετακόμισης, καθώς και την παρούσα έκθεση που παρέχει την επισκόπηση από τους βασικούς δείκτες επιδόσεων των συγκεντρωτικών εθνικών σχεδίων. Η Επιτροπή εξέδωσε τριμηνιαία ενοποιημένη έκθεση προόδου όσον αφορά τη μετάβαση τόσο του NCTS/NΜΣΔ — Φάση 5 όσο και του AES/ΑΣΕ από το πρώτο τρίμηνο του 2021.

Όσον αφορά το CCI/KTE — Φάση 1, μετά το αποτέλεσμα των επαναλαμβανόμενων συσκέψεων που διοργάνωσε η Επιτροπή, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να επιλέγουν εγκαίρως τον οικείο πάροχο ΤΠ και να προγραμματίζουν τους εσωτερικούς πόρους εκ των προτέρων, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την ανάπτυξη, τη δοκιμή και την εγκατάσταση. Παράλληλα, η Επιτροπή συνιστά οι δοκιμές συνδεσιμότητας με το CCN2 (κοινό δίκτυο επικοινωνιών 2) να πραγματοποιούνται παράλληλα ή πριν από την ανάπτυξη και οι προκαταρκτικοί έλεγχοι συμμόρφωσης να εκτελούνται ταυτόχρονα με τις δραστηριότητες ανάπτυξης.

Τα περισσότερα κράτη μέλη βρίσκονται επί του παρόντος σε διαδικασία ανανέωσης του συνόλου των τελωνειακών συστημάτων ΤΠ, τα οποία ευθυγραμμίζονται με τις νέες τελωνειακές διαδικασίες, όπως ορίζει ο ΕΤΚ. Ωστόσο, τα περισσότερα κράτη μέλη προγραμματίζουν να τηρήσουν την προθεσμία της 1ης Δεκεμβρίου 2023 για τα διευρωπαϊκά συστήματα. Τα κράτη μέλη έχουν σημειώσει πρόοδο όσον αφορά τις προδιαγραφές και την ανάπτυξη, ορισμένα μέσω των δοκιμών συμμόρφωσής τους, ενώ κάποια άλλα μέσω της συνδεσιμότητάς τους με τις κεντρικές υπηρεσίες. Για το CCI/KTE — Φάση 1, το AES/ΑΣΕ και το NCTS/NMΣΔ — Φάση 5, τα περισσότερα κράτη μέλη προγραμματίζουν να τεθούν σε λειτουργία μόνο κατά τα δύο τελευταία τρίμηνα του 2023 (σαφής μετατόπιση προς το τέλος του χρονικού διαστήματος εγκατάστασης). Από την άποψη αυτή, **θα απαιτηθούν εξαιρετικές προσπάθειες και έγκαιρη ανταπόκριση από τα κράτη μέλη για την αποκατάσταση των καθυστερήσεων**. Τα κράτη μέλη καλούνται να τηρούν τη διαφάνεια όσον αφορά τα εθνικά σχέδια έργων, δίνοντας παράλληλα προτεραιότητα στα εν λόγω έργα και αφού καταρτίσουν εναλλακτικό σχέδιο για τη διασφάλιση της συνέχειας των δραστηριοτήτων.

5. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κατόπιν προσεκτικής αξιολόγησης της προόδου υλοποίησης των ΤΠ του ΕΤΚ, με τη χρήση διαφόρων μέσων (έρευνες, διμερείς συσκέψεις, εικονικές κλήσεις, εθνικός προγραμματισμός κ.λπ.), παρατηρείται ότι **τα κράτη μέλη βρίσκονται αντιμέτωπα με καθυστερήσεις και προκλήσεις όσον αφορά τη διασφάλιση της εγκατάστασης των ηλεκτρονικών συστημάτων του ΕΤΚ εντός των καθορισμένων προθεσμιών**. Το 2022 δόθηκε κυρίως έμφαση στα εθνικά έργα γνωστοποίησης άφιξης, προσωρινής εναπόθεσης, γνωστοποίησης προσκόμισης, αναβάθμισης των εθνικών συστημάτων εισαγωγών και ειδικών καθεστώτων — Συνιστώσα 2 για τα οποία η νόμιμη προθεσμία βάσει του ΕΤΚ ορίζεται για το τέλος του έτους αναφοράς.

Λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων που εντοπίστηκαν στην προηγούμενη έκθεση, η Επιτροπή έχει λάβει μέτρα για τη στενότερη παρακολούθηση της προόδου των εθνικών έργων και για την παροχή στήριξης στα κράτη μέλη σε σχέση με τις εθνικές διαδικασίες και τα εθνικά συστήματα εισαγωγών. Ωστόσο, **τα περισσότερα κράτη μέλη δεν μπόρεσαν να μετριάσουν δεόντως τους κινδύνους που περιγράφονται στις προηγούμενες εκθέσεις και σημειώθηκαν όντως καθυστερήσεις για τα εθνικά έργα εισόδου και εισαγωγής με ημερομηνία υλοποίησης την 31η Δεκεμβρίου 2022**. Λαμβανομένης υπόψη της οπισθοδρόμησης που παρατηρήθηκε στην πορεία προόδου της υλοποίησης, πολλά κράτη μέλη ανέφεραν καθυστερήσεις για τα εν λόγω έργα και υπέβαλαν επίσημο αίτημα παρέκκλισης στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 του ΕΤΚ, με το οποίο ζήτησαν παράταση των καταληκτικών ημερομηνιών εγκατάστασης των συστημάτων. Τα κράτη μέλη ανέφεραν ότι οι περιορισμοί όσον αφορά τους πόρους, η πολυπλοκότητα των έργων και η ενσωμάτωσή τους, οι πολυάριθμες υποχρεώσεις που πρέπει να υλοποιηθούν μέσω των τελωνειακών συστημάτων, τα συμβατικά ζητήματα και ορισμένοι εξωτερικοί παράγοντες, όπως ο αντίκτυπος που είχαν στα τελωνεία η πανδημία COVID-19, το Brexit και ο πόλεμος στην Ουκρανία, αποτέλεσαν τους σημαντικότερους λόγους για τις καθυστερήσεις αυτές. Η Επιτροπή αξιολόγησε με προσοχή τα αιτήματα χορήγησης παρεκκλίσεων, καθώς και τις αιτιολογήσεις που υποβλήθηκαν από κάθε κράτος μέλος όσον αφορά τις ειδικές περιστάσεις. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης αυτής ήταν η αποδοχή ορισμένων αιτημάτων χορήγησης παρεκκλίσεων (όχι όλων) των κρατών μελών, όπως αποτυπώνεται στις αντίστοιχες

εκτελεστικές αποφάσεις της Επιτροπής¹¹ για τα εθνικά συστήματα που αφορούν την είσοδο και/ή την εισαγωγή. Οι καθυστερήσεις στην εγκατάσταση των εν λόγω εθνικών συστημάτων θέτουν σε κίνδυνο την έγκαιρη εγκατάσταση των υπόλοιπων διευρωπαϊκών συστημάτων, δεδομένου ότι συμπιέζεται περαιτέρω το χρονικό διάστημα διαφόρων εγκαταστάσεων και πλησιέστερα προς την τελική προθεσμία.

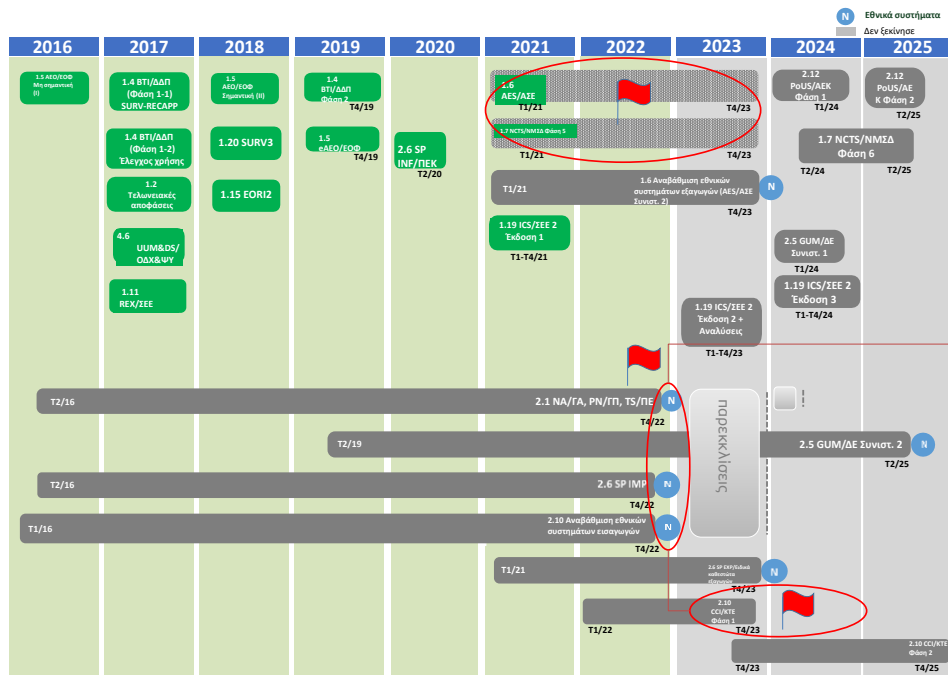
Επιπλέον, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, **επηρεάζονται και τα διευρωπαϊκά συστήματα**, με πρόσθετα κράτη μέλη να αναφέρουν καθυστερήσεις στις οικείες εργασίες ανάπτυξης για το ICS2/ΣΕΕ2 – Έκδοση 2, το CCI/KTE – Φάση 1, το AES/ΑΣΕ και το NCTS/NΜΣΔ – Φάση 5. Υπό αυτό το πρίσμα, οι μεταβατικές περιόδους που προσφέρουν τα κράτη μέλη στους οικονομικούς φορείς τους απειλούνται με ολοένα και μεγαλύτερη συρρίκνωση —ακόμη δε και πλήρη εξάλειψη— με την επιβολή άμεσης και ολικής («big bang») μετάβασης λόγω έλλειψης χρόνου. Επηρεάζει τις υπό εξέλιξη προετοιμασίες των οικονομικών φορέων για την υλοποίηση των νέων συστημάτων και των διεπαφών τους με τα τελωνεία, ενώ τα πραγματικά οφέλη για τις εμπορικές συναλλαγές που προκύπτουν από τον εν λόγω ψηφιακό μετασχηματισμό του ΕΤΚ και από έργα όπως το CCI/KTE θα υλοποιηθούν μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο, προς το τέλος της συνολικής μεταβατικής περιόδου του ΕΤΚ. Η μεγαλύτερη μεταβατική περίοδος θα επηρεάσει επίσης αρνητικά τα κράτη μέλη που έχουν προετοιμαστεί εγκαίρως, καθώς και τους συναλλασσομένους που δραστηριοποιούνται σε διάφορα κράτη μέλη λόγω της παρατεταμένης περιόδου μη εναρμόνισης.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επαναξιολογήσουν τις στρατηγικές, τους πόρους και τις προσεγγίσεις διακυβέρνησής τους, ώστε να αποφευχθούν περαιτέρω δευτερογενείς επιπτώσεις υπό τη μορφή καθυστερήσεων σε άλλα έργα.

Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον προγραμματισμό και την κατάσταση προόδου κάθε έργου περιέχονται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που δημοσιεύεται μαζί με την παρούσα έκθεση. Συνοπτική επισκόπηση του προγραμματισμού και της προόδου, καθώς και των κινδύνων με κόκκινη επισήμανση, παρατίθεται στο Διάγραμμα 4 κατωτέρω.

---

¹¹ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/235 της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 2023, σχετικά με τη χορήγηση παρέκκλισης που ζητούν ορισμένα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προκειμένου να χρησιμοποιούν μέσα ανταλλαγής και αποθήκευσης πληροφοριών εκτός από τις ηλεκτρονικές τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων για τη γνωστοποίηση της άφιξης θαλασσοπλοούντος πλοίου ή αεροσκάφους. Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/234 της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 2023, σχετικά με τη χορήγηση παρέκκλισης που ζητούν ορισμένα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προκειμένου να χρησιμοποιούν μέσα ανταλλαγής και αποθήκευσης πληροφοριών εκτός από τις ηλεκτρονικές τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων για τη γνωστοποίηση προσκόμισης όσον αφορά τα εμπορεύματα που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης. Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/236 της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 2023, σχετικά με τη χορήγηση παρέκκλισης που ζητούν ορισμένα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προκειμένου να χρησιμοποιούν μέσα ανταλλαγής και αποθήκευσης πληροφοριών εκτός από τις ηλεκτρονικές τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων για τη διασάφηση προσωρινής εναπόθεσης όσον αφορά μη ενωσιακά εμπορεύματα που προσκομίζονται στο τελωνείο. Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/237 της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 2023, σχετικά με τη χορήγηση παρέκκλισης που ζητούν ορισμένα κράτη μέλη προκειμένου να χρησιμοποιούν μέσα ανταλλαγής και αποθήκευσης πληροφοριών εκτός από τις ηλεκτρονικές τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων που αφορούν την τελωνειακή διασάφηση για εμπορεύματα που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, όπως προβλέπεται στα άρθρα 158, 162, 163, 166, 167, 170 έως 174, 201, 240, 250, 254 και 256 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα.

Υψηλή προτεραιότητα
ενόψει της
καταληκτικής
ημερομηνίας της
31.12.2022 που
προβλέπεται στον
βασικό κανονισμό ΕΚΤ

Διάγραμμα 4 — Προγραμματισμός των έργων του προγράμματος εργασιών του ΕΤΚ

Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή εξακολουθούν να εργάζονται για την τήρηση των νόμιμων προθεσμιών, ενώ αμφότερα τα μέρη αλληλοενημερώνονται —και ενημερώνουν και τον κλάδο— σχετικά με την πρόοδό τους σε τακτική βάση. Είναι σκόπιμο να αναφερθεί ότι, παρά τις καθυστερήσεις που σημειώθηκαν, τα κράτη μέλη επιδεικνύουν ισχυρή προθυμία και καταβάλλουν μείζονες προσπάθειες για τη λήψη πρόσθετων μέτρων μετριασμού που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί σε τακτική βάση την κατάσταση, μέσω των ενισχυμένων απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων του ΕΤΚ, μέσω των τριμηνιαίων προγραμμάτων παρακολούθησης και συντονισμού των εθνικών διοικήσεων για τα διευρωπαϊκά συστήματα, καθώς και μέσω συνεδριάσεων ολομέλειας και διμερών συσκέψεων με τα κράτη μέλη, με σκοπό τον συντονισμό της υλοποίησης των ΤΠ του ΕΤΚ προς την επιτυχή ολοκλήρωσή της έως το τέλος του 2025.

Η Επιτροπή θα εξετάσει επίσης άλλες ειδικές δράσεις για την ενίσχυση της στήριξης της προς τα κράτη μέλη κατά τα προσεχή έτη, για παράδειγμα με την παροχή τεχνικής βοήθειας.